

**PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG VẬN TẢI BIỂN TRONG ĐIỀU KIỆN HỘI NHẬP KINH TẾ QUỐC TẾ ĐƯỢC GẮN LIỀN VỚI BẢO ĐẢM AN NINH, QUỐC PHÒNG
THE STABLE DEVELOPMENT OF SEA TRANSPORT IN THE CONDITION OF THE INTERNATIONAL INTEGRATION OF OUR COUNTRY CLOSELY CONNECTED TO THE NATIONAL DEFEND AND SECURITY**

TS. VŨ TRỤ PHI

Khoa Kinh tế Vận tải biển, Trường ĐHHH

Tóm tắt:

Chiến lược phát đất nước trong điều kiện hội nhập kinh tế quốc tế của nước ta là gắn kết chặt chẽ giữa phát triển kinh tế với bảo đảm an ninh, quốc phòng. Đó là nét đặc sắc trong lịch sử đấu tranh dựng nước và giữ nước của dân tộc ta. Tất cả các ngành kinh tế nói chung, ngành vận tải biển nói riêng nên cố gắng thực hiện tốt chiến lược đó. Việc thực hiện tốt chiến lược phát triển kinh tế gắn với bảo đảm an ninh, quốc phòng sẽ mang lại sự phát triển bền vững cho ngành vận tải biển cũng như cho toàn đất nước.

Abstract:

The strategy of our country for economic development in the condition of the international integration denotes the stable connection between economic development and national defend and security. That is the special characteristic in the history of founding and developing our country. All our industries, generally speaking, and the sea transport, in particular, should make all efforts to fulfill the strategy. The best fulfillment of the strategy will bring the sustainable and stable development to both the sea transport industry and the country.

Đường lối phát triển kinh tế của Đảng và Nhà nước ta trong giai đoạn mở cửa nền kinh tế và hội nhập quốc tế đã chỉ rõ: Trong tiến trình mở cửa, hội nhập với nền kinh tế thế giới, phải biết phát huy lợi thế so sánh, tạo môi trường cạnh tranh để phát triển. Đồng thời, để phát triển bền vững, bảo đảm sự ổn định, tăng khả năng độc lập tự chủ của đất nước, nhất thiết phải tăng cường tiềm lực và bảo đảm an ninh kinh tế, đi đôi với củng cố quốc phòng, an ninh [3]. Đường lối lãnh đạo đó cũng được thể hiện rất rõ nhiệm vụ an ninh quốc phòng, tăng cường sức mạnh tổng hợp của quốc gia. An ninh quốc phòng phục vụ hội nhập và hội nhập để tăng cường an ninh, quốc phòng [1, tr.56]. Quan điểm lãnh đạo đó đã phát huy cao độ truyền thống hàng nghìn năm tự lập, tự cường và đấu tranh bất khuất trước mọi thế lực đen tối đe dọa chủ quyền và an ninh của tổ quốc ta. Đất nước ta không thể phát triển bền vững nếu phát triển kinh tế không đi đôi với đảm bảo an ninh, quốc phòng, điều đó đòi hỏi các ngành kinh tế nói chung, vận tải biển nói riêng, phải xây dựng chiến lược phát triển bền vững của mình trong đó thể hiện sự gắn kết giữa phát triển kinh tế với nhiệm vụ đảm bảo an ninh, quốc phòng.

Hội nhập kinh tế quốc tế đối với nước ta là một tất yếu khách quan, đến nay điều đó đã là một hiện thực. Vận tải biển là một trong những lĩnh vực đi đầu trong quá trình hội nhập thị trường quốc tế. Việc hội nhập đó đưa lại cho vận tải biển nhiều cơ hội để phát triển nhanh, mạnh không ai có thể phủ nhận được. Tuy vậy, việc hội nhập quốc tế cũng đưa đến những thách thức lớn không chỉ riêng đối với ngành vận tải biển mà còn ảnh hưởng đến cả nước. Một trong những thách thức đó nổi bật lên là nguy cơ mất chủ quyền và an ninh quốc gia. Hội nhập quốc tế làm cho một số hoạt động và đời sống con người thêm kém an toàn, từ an ninh kinh tế, tài chính, văn hoá-xã hội, môi trường đến an ninh chính trị, an toàn của từng con người, từng gia đình đến an toàn của quốc gia [1, tr. 34]. Triển khai thực hiện đường lối của Đảng phát triển kinh tế gắn liền với ngăn chặn và đẩy lùi nguy cơ mất chủ quyền và an ninh, quốc phòng, ngày 14 tháng 3 năm 2002 Thủ tướng Chính Phủ đã có Quyết định số 37/2002/QĐ-TTg. ban hành Chương trình hành động của Chính phủ, trong đó nêu rõ: Hội nhập kinh tế là nhiệm vụ quan trọng cần phát triển nên cần có sự hỗ trợ tích cực của an ninh, quốc phòng, mặt khác không để hội nhập làm ảnh hưởng tiêu cực đến nhiệm vụ bảo vệ an ninh quốc phòng và an toàn xã hội [1, tr. 61]. Như vậy, về định hướng phát triển kinh tế trong điều kiện hội nhập gắn liền với mục tiêu bảo đảm an ninh, quốc phòng đã rõ ràng. Vấn đề đặt ra là mỗi ngành, mỗi lĩnh vực, trong đó có vận tải biển, hội nhập quốc tế để chớp lấy những cơ

hội tốt cho phát triển nhưng đồng thời thực hiện đường lối kết hợp phát triển kinh tế với bảo đảm an ninh, quốc phòng như thế nào là một câu hỏi lớn cần phải có lời giải rõ ràng và được thực hiện bằng các hoạt động cụ thể.

Trước hết, ngành vận tải biển cần phải có các chương trình hoạt động tuyên truyền, giáo dục cho mọi cán bộ công nhân viên hiểu rõ việc phát triển kinh tế của ngành không phải là mục tiêu duy nhất, mục tiêu phát triển kinh tế chỉ được thực hiện khi thực hiện được mục tiêu bảo đảm an ninh, quốc phòng. Cần phải làm cho mọi người hiểu rõ rằng việc phát triển kinh tế gắn với đảm bảo an ninh, quốc phòng là nét độc đáo trong hoạt động vận tải biển của Việt Nam, là một trong những yếu tố tạo ra thương hiệu vận tải biển Việt Nam trên thị trường quốc tế. Nước ta là một nước nhỏ, kinh tế còn nghèo nàn, lạc hậu nên vận tải biển khi hội nhập quốc tế chắc chắn yếu thế hơn nhiều các đối thủ cạnh tranh, nguy cơ bị lấn át là một thực tế không thể phủ nhận. Vận tải biển Việt Nam trên thị trường vận tải biển quốc tế chẳng khác nào con tàu nhỏ đi giữa đại dương mênh mông, bảo tố có thể ập đến gây tai họa, nhưng không vì thế mà tàu không dám ra khơi, trái lại tàu có thể vượt sóng an toàn nếu người cầm lái có đủ trình độ và có đủ thông tin cần thiết để đưa tàu tránh những cơn giông tố, đồng thời biết phát huy sức mạnh đoàn kết của thủy thủ đoàn mà vững chèo, vững lái. Điều đó có nghĩa là trong ý thức của mọi cán bộ công nhân viên của ngành vận tải biển sẽ phải luôn tồn tại một phương châm là đoàn kết, phát huy nội lực đồng thời với trách nhiệm giữ gìn an ninh, quốc phòng. Không vì lợi ích kinh tế mà thực hiện những hoạt động có thể gây ra tổn hại an ninh, quốc phòng. Mọi người phải ý thức rằng lợi ích của đơn vị mình, của cá nhân mình sẽ không bền vững nếu an ninh, quốc phòng bị đe dọa. Việc giáo dục ý thức giác ngộ như trên không chỉ được thực hiện ở nhà trường qua các bài giảng của các thầy cô giáo và được lồng ghép trong các chương trình hoạt động của Đảng, Đoàn, Hội mà nó cũng phải được thực hiện sâu rộng trong các hoạt động của các doanh nghiệp vận tải biển.

Việc cần làm đối với các cơ quan quản lý Nhà nước về vận tải biển là việc chỉ đạo thực hiện Quy hoạch phát triển cơ sở hạ tầng vận tải biển. Hệ thống cảng biển là một trong những bộ phận cơ sở hạ tầng chủ yếu của vận tải biển. Có nhiều vấn đề mâu thuẫn nảy sinh khi quy hoạch hệ thống cảng hoặc đầu tư phát triển một cảng biển, trong đó nổi bật lên vấn đề kết hợp đảm bảo hiệu quả kinh tế với bảo đảm an ninh, quốc phòng. Có những vị trí thuận lợi để phát triển các cảng cửa ngõ của vùng hoặc quốc gia, tạo điều kiện tốt cho giao lưu kinh tế quốc tế, tiết kiệm chi phí xây dựng cảng cũng như chi phí vận tải song nó có thể là những điểm yếu trong hệ thống phòng thủ đất nước. Như vậy, nếu chỉ đứng trên quan điểm kinh tế mà quy hoạch phát triển hệ thống cảng biển là chưa đảm bảo phát triển bền vững vận tải biển, phải xét đến chi phí bảo đảm an ninh, quốc phòng.

Đối với hoạt động vận chuyển biển và các dịch vụ khác thì mục tiêu bảo đảm an ninh, quốc phòng khó thực hiện hơn. Hoạt động vận chuyển biển không chỉ được tiến hành trên phạm vi lãnh hải Việt Nam mà thường xuyên các phương tiện vận chuyển biển hoạt động trên vùng biển của các quốc gia khác. Dường như chúng ta không thấy có biểu hiện rõ rệt về sự đe dọa an ninh, quốc phòng khi tàu hoạt động ở nước ngoài, vấn đề là ở chỗ khi đất nước bị lâm nguy, an ninh, quốc phòng bị đe dọa, như nạn ngoại xâm, bạo loạn lật đổ, khủng bố hay thiên tai địch họa xảy ra, thì liệu Chính phủ có khả năng huy động được đủ lực lượng ứng cứu kịp thời hay không. Chúng ta không thể chỉ trông chờ vào lực lượng thường trực bảo đảm an ninh, quốc phòng. Lịch sử hàng nghìn năm dựng nước và giữ nước đã đúc rút ra bài học về chiến lược an ninh, quốc phòng toàn dân. Để thực hiện tốt chiến lược đó trong vận tải biển, Nhà nước cần nắm quyền kiểm soát những cơ sở vật chất kỹ thuật nòng cốt của ngành. Việc cổ phần hoá các doanh nghiệp vận tải biển nhà nước vẫn cần phải đẩy mạnh nhưng Nhà nước nên nắm giữ cổ phần chi phối đối với các doanh nghiệp trọng điểm, như các doanh nghiệp vận tải biển nòng cốt chẳng hạn. Mọi hoạt động đầu tư, khai thác, tuyển chọn nhân sự... vẫn phải tuân thủ theo đúng đường lối, chủ trương của Đảng và Nhà nước đã đề ra, có như vậy thì đường lối phát triển kinh tế thị trường định hướng XHCN mới được thực hiện.

Ngoài ra, cần quy hoạch hệ thống các cơ sở bảo đảm an toàn hàng hải gắn liền với chiến lược bảo đảm an ninh, quốc phòng. Mỗi đảo đèn, mỗi phương tiện phục vụ bảo đảm hàng hải đều phải có chức năng là trạm tiền tiêu, là căn cứ địa, là lực lượng sẵn sàng tham gia ứng cứu sự cố trên biển và tham gia bảo vệ an ninh, quốc phòng cùng với các lực lượng thường trực có vũ trang.

Tóm lại, vận tải biển Việt Nam chỉ có thể phát triển bền vững khi các hoạt động vận tải biển đều được gắn kết chặt chẽ với mục tiêu bảo đảm an ninh, quốc phòng. Phát triển kinh tế hỗ

trợ việc bảo đảm an ninh, quốc phòng, tác động trở lại, an ninh, quốc phòng được giữ vững sẽ tạo điều kiện môi trường thuận lợi cho phát triển kinh tế, đó là nét độc đáo trong đường lối lãnh đạo đất nước của Đảng ta. Thực tế hiện nay cho thấy trong khi rất nhiều nơi trên thế giới xảy ra chiến tranh, bạo loạn, lật đổ, khủng bố thì ở Việt Nam nền chính trị rất ổn định, cuộc sống thanh bình của nhân dân đang hiển hiện, an ninh, quốc phòng đang được giữ vững, điều đó tạo ra môi trường phát triển kinh tế rất thuận lợi. Đối tác đầu tư và quan hệ kinh tế ở khắp nơi trên thế giới đến với Việt Nam ngày càng nhiều, họ đến Việt Nam không phải vì Việt Nam có tài nguyên thiên nhiên phong phú, có điều kiện tự nhiên thuận lợi mà điều quan trọng làm an tâm các nhà đầu tư là sự ổn định chính trị và sự vững vàng về an ninh, quốc phòng. Ta có thể nói rằng cảm giác an toàn của các đối tác với Việt Nam là một cơ hội vàng để hợp tác phát triển kinh tế nói chung, phát triển vận tải biển nói riêng cho đất nước ta. Để mất thế trận an ninh, quốc phòng là mất mục tiêu phát triển kinh tế đất nước. Mỗi người dân Việt Nam nói chung, mỗi cán bộ công nhân viên thuộc ngành vận tải biển nói riêng nên nhận thức rõ lợi ích và trách nhiệm của mình trong việc gắn kết hoạt động kinh tế với nhiệm vụ bảo đảm an ninh, quốc phòng, đặt mục tiêu bảo đảm an ninh, quốc phòng không thấp hơn mục tiêu kinh tế. Để thay lời kết, tác giả xin nhờ lời răn dạy của ông cha ta cho con dân đất Việt là đừng để mất bò rồi mới lo làm chuồng!

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

- [1]. Bộ Thương Mại (2005), *Những kiến thức cơ bản về hội nhập quốc tế*, NXB: Đại học Cán bộ Thương mại - Bộ Thương mại.
- [2]. Nghị quyết 07-NQ/TW của Ban chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam khóa IX;
- [3]. Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ X của Đảng Cộng sản Việt Nam (Tháng 4 năm 2006);
- [4]. Thủ tướng Chính Phủ (2002), Quyết định 37/2002/QĐ-TTg.

Người phản biện: ThS. Nguyễn Thế Hùng